

Prædiken til 6. s. e. påske 2020. Tekst: 17, 20-26. Salmer: Den Danske Salmebog: 743, 512, 289, 261, 724.

Corpus Christianum, den latinske betegnelse for Kristi krop, og krop vel at mærke ikke kun i fysisk forstand, men dækkende noget meget større end det. En åndelig symbolsk krop, der overskrider kroppens fysiske begrænsninger. Corpus Christianum var betegnelsen for den kristne og især europæiske civilisation, i de århundreder af vores kulturhistorie hvor Europa var verden, og kirken var til stede over alt.

Med Kristi himmelfart, som vi fejrede i torsdags, markerer imidlertid også vi, at Kristus – i dette navns betydning for os – har forladt sin historiske steds- og tidbundne krop, der havde sit sted og sin tid i Palæstina for to tusind år siden, for herefter at være den forenende ånd i fællesskabet af mennesker, der i ham ser deres eget livs angst, sorg og smerte, men også forstår og bekender, at kærligheden er størst, og at livet er dødens overmand. Kristi krop er fællesskabet af mennesket, der ved synet af Kristus på Golgata nok genkender den ensomhed og forladthed, der hører individet til, men også ser ind i et skæbnefællesskab og et håb, som intet – med Paulus` ord i epistelteksten i dag – kan skille os fra.

Corpus Christianum, Kristi krop. Eller som evangelisten Johannes i dagens tekst proklamerer dette åndelige fællesskab som selve stedet, hvor den kristne hører hjemme: [Jeg beder for at] *de alle må være ét, ligesom du, fader, i mig og jeg i dig, at de også må være i os.*

Ud over de varierede gentagelser af proklamationen af det fællesskab, der har sit udspring i Kristus, er der en anden vigtig passage, i den bøn af Jesus, evangelisten gengiver. Det er det sted, hvor Jesus siger: *Retfærdige fader, verden har ikke kendt dig, men jeg har kendt dig...* Corpus Christianum, det fællesskab, der forbinder os i Kristus, er – må vi forstå med den bemærkning - et andet end de fællesskaber, som verden kender til, og som vi ellers forstår os selv ud fra i verden og samfundet. Sagt med andre ord: Der er forskel på et åndeligt fællesskab som her beskrevet i eller om Kristus på den ene side og et socialt fællesskab på den anden.

Det åndelige fællesskab kender ikke til nogen modsætning mellem dig og mig, dem og os og kan heller ikke gøre det, så længe kærligheden og forsoningen udgør selve dets fundament, som tilfældet er med fællesskabet i Kristus. Hvorimod et socialt fællesskab altid vil definere sig i sin forskellighed fra, og modsætning til, andre fællesskaber. De sociale fællesskaber definerer sig ved deres indbyrdes forskelligheder. Sådan er det, hvad enten vi taler om et bydelaug, en

motorcykelklub, et landsbyfællesskab, en nation eller et politisk system. Det er ikke, fordi der er noget i vejen med de sociale fællesskaber, eller at vi skulle kunne være dem foruden. Det er bare sådan det er.

Men man kan måske alligevel tilføje, at hvis verden kun kender til sociale fællesskaber og ikke samtidig til et åndeligt fællesskab, vil krigen altid lure lige om hjørnet. Det hænger sammen med en anden væsentlig forskel på det åndelige og det sociale fællesskab: De sociale fællesskaber udspringer af noget, vi har sammen, og sammen gerne glæder os over og er stolte af. Men derfor også føler trang til at værne om og beskytte imod ude- og indefra kommende trusler, hvad enten det er materielle eller immaterielle værdier, der skal beskyttes. Blandt de sidstnævnte kan man eksempelvis nævne et ofte omtalt behov for at værne om ”de danske værdier”.

Det åndelige fællesskab udspringer ikke af noget, vi har, men af den menneskelighed, vi deler med hinanden, når alt, hvad vi har, er skrælet af, og intet er tilbage. Dér på bunden af menneskets væsen, i selv kernen af det et menneske er, vil nogle ganske vist altid forsøge afsløre intet andet end: egoisme og syndighed. Og i egoismen og syndigheden finde bekræftelse og forklaring på verdens fortsatte elendighed og syndefaldets uoprettelighed samt ikke mindst en platform for teologisk polemik i Jesu navn imod de andre. Dette sorte menneskesyns dybe sandheder kan finde bekræftelse mange steder i verden, også i vores egen, så sandt som der vitterligt ikke findes grænser for det onde, mennesker kan finde på. Blot finder det aldrig bekræftelse og legitimation i det fællesskab, evangeliet i dag taler om i Kristus. For her ser vi alene – om vejen dertil så også går igennem sorg, smerte og forladthed – os selv i lyset af det, der forener os, fordi vi ser ind i kærligheden, forsoningen og håbet fra Gud. Et eller andet sted her findes måske også forklaringen på det, man kan opleve, når en større krise griber om sig i samfundet eller verden, at X-factors fremhævelse af det unikke femtenårige stjernefrøs præstationer med hele familien på forreste række for en tid afløses af sange, der udmærker sig ved at danne brikker i en historie, vi alle deler med hinanden.

I parentes bemærket: Man må give den katolske kirke, at det med gode – og undertiden mindre gode midler - længe lykkedes den at holde sammen på det kristne fællesskab i skikkelse af den universelle kirkes institutionelle enhed, og at Martin Luther i den forbindelse fik rollen som en af historiens helt store spielverderbere. At det set også med nutidens – og i hvert fald med vore folkekirkeøjne – nødvendigvis

måtte gå sådan, og at et indre opgør var uundgåeligt, er en anden sag. Men det ændrer ikke ved, at vi i trosbekendelsen stadig bekender os til ”den hellige almindelige kirke”, at der i kernen af gudsforholdet aldrig findes et polemisk dem-og-os, men kun det, vi som kirke deler med hinanden. Parentes slut.

Som biskoppen nævnte i sin prædiken i torsdags skulle vi i disse dage have markeret Genforeningsjubilæet med et folkemøde i Ribe. Det blev aflyst som så mange andre af jubilæumsarrangementerne. Men det, vi i Ribe havde valgt som det gennemgående tema for folkemødet, *Nationalstaten. Historie, værdier og udfordringer*, er ikke blevet mindre aktuelt af den seneste tids begivenheder. Tværtimod kan man, om end lidt flot, sige, at den danske nationalstat, der fik sin endelige skikkelse (geografisk og kulturelt) med grænsedragningen i 1920, er blevet genopført under corona-krisen i 2020, hvor vi – som det spidst hed i en artikel i Weekendavisen – er vendt tilbage fra krydstogtskibenes flydende utopier til nationalstatens trygge havn. Efter at vi i de foregående to-tre årtier har haft opmærksomheden vendt mere og mere i retning af globaliseringen.

Alt det skal vi ikke fortabe os i her i dag. Kun en enkelt side af det er værd at fremdrage i forbindelse med dagens prædikentekst.

Den danske nationalstat er som bekendt resultatet af en lang historie, der særligt for Grænselandets vedkommende rummer megen kamp og blod. Og særligt i årene op imod katastrofen i 1864 også nogle politiske valg, der stadig diskuteres, herunder fravalget af helstaten med dens større sproglige og kulturelle mangfoldighed. Men nationalstaten har siden givet os stor tryghed og vældigt meget godt, en velfærdsstat og et folkeligt fællesskab, som i det store og hele har vist sig endog meget bæredygtigt.

Særligt er der dog grund til – ikke at være stolte over, men – taknemlige for, at nationalstaten hos os i de mellemliggende et hundrede år trods spæde ansatser aldrig fik lov til at udvikle sig til nogen marcherende nationalisme. For det er den fare, der lurder, når et socialt fællesskab – og altså i dette tilfælde en nation – får lov til at absolutere og ophøje sig selv under samtidig dæmonisering af skiftende andre. Derfor er det nødvendigt – midt i de livsbekræftende og livsbefordrende sociale fællesskaber, vi indgår i, det være sig nationale eller andre – at bevare ædrueligheden og en personlig eksistensforståelse, der ikke glemmer at se ind i tilværelsens dybere grund. Og her giver

evangeliet - og det altid større fællesskab i Kristus, som ikke kender noget dem og os men alene er kærligheden, forsoningen og håbet fra Gud - fortsat rigtig god undervisning!

Glædelig søndag. Amen.

Forfatteren Suzanne Brøgger udsendte før påske et lidt utraditionelt gækkebrev, hvori hun bl.a. skrev: *Kan man tillade sig at danse og synge, mens verden går under? Jeg skriver anonymt og kan derfor kaste mig ud i det blasfemiske: Jeg nyder corona-dagene, så er det sagt... Midt i verdens ufattelige lidelser nyder jeg coronadagene... Jeg ser civilisationens fernis krakelere... Jeg tilhører selv gruppen af sårbare, men for mig er det et privilegium at få lov til at opleve dette historiske øjeblik, hvor der er opstået et helt nyt fællesskab mellem de unge, der kan miste deres job, mens de gamle risikerer livet... Jeg har fået min ungdom tilbage. Den fred og det langsomme tempo, jeg mindes fra gamle dage, og som giver tiden rumklang. Jeg telefonerer hver dag med mine venner, og vi lever tættere sammen end nogensinde – tættere-adskilt...*

Men derfor er det nu, tilføjer jeg, alligevel dejligt, så småt at vende tilbage til en normaltilstand, også her i kirken, særligt når det sker i selskab med så mange dejlige mennesker. Tak! Også selv vi eksempelvis en tid endnu holder gudstjeneste uden altergang.